

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

**V РЕГІОНАЛЬНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«КОМПЕТЕНТІСНИЙ ВИМІР СУЧАСНОЇ
ОСВІТИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»**

ЗБІРНИК ТЕЗ

19 травня 2017 р., м. Запоріжжя

Запоріжжя
2017

УДК 37:001.12/18
ББК 74.00
К63

*Рекомендовано до друку Вченою радою
комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
(протокол № 8 від 28 квітня 2017 р.)*

Рецензенти:

Бондар В. І., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Національної академії педагогічних наук України;

Павленко А. І., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Академії наук вищої освіти України, професор кафедри соціальної роботи КВНЗ «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР

Члени редакційної колегії:

Нечипоренко В. В., доктор педагогічних наук, доцент;

Позднякова-Кирбят'єва Е. Г., доктор соціологічних наук, доцент;

Позднякова О. Л., кандидат педагогічних наук, доцент;

Єрмаков І. Г., кандидат історичних наук;

Козарик О. С., кандидат педагогічних наук, доцент;

Гордієнко Н. М., кандидат соціологічних наук, доцент;

Лопатинська Н. А., кандидат педагогічних наук.

К63 **Компетентнісний вимір сучасної освіти: теорія і практика : збірник тез V регіональної науково-практичної конференції** (19 травня 2017 р., м. Запоріжжя) / За заг. ред. В. В. Нечипоренко. – Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2017. – 276 с.

ISBN 978-966-8157-56-1

Збірник містить матеріали учасників V регіональної науково-практичної конференції «Компетентнісний вимір сучасної освіти: теорія і практика», в яких розглянуто актуальні проблеми розвитку життєвої компетентності, організації соціальної та життєвої практики учнів і студентів, професійної підготовки майбутніх фахівців, проаналізовано сучасні тенденції розвитку спеціальної освіти, соціальної роботи, мистецтва та дизайну.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, працівникам дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів різних типів, аспірантам, студентам, усім, хто цікавиться поступальним розвитком системи освіти України.

УДК 37:001.12/18
ББК 74.00

ISBN 978-966-8157-56-1

© КВНЗ «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР, 2017

Саснко Тетяна Андріївна	
Розвиток зорово-моторної координації у дітей із розладами аутистичного спектра засобами нейропсихологічних вправ.....	173
Самойленко Вікторія Павлівна	
Специфіка нейропсихологічних процесів у молодших школярів із розумовою відсталістю.....	176
Свіріденко Олеся Геннадіївна	
Корекція мовленнєворухових розладів у дітей дошкільного віку із стертою формою дизартрії засобами біоенергопластики.....	178
Тищенко Ольга Олегівна	
Рівень розвитку дрібної моторики у дітей молодшого шкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення.....	181
Трейгер Аліна Юріївна	
Нетрадиційна аплікація як засіб формування монологічного мовлення дітей дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення.....	182
Чіжова Вера Сергіївна	
Сімейне виховання як засіб профілактики та корекції заїкання.....	185
Чумак Олександра Борисівна	
Особливості корекційної роботи з розвитку слухового сприйняття у дітей молодшого шкільного віку з вадами слуху.....	187
Шульга Стефанія Петрівна	
Музична терапія як метод корекції мовлення дітей із розладами аутистичного спектра.....	190

РОЗДІЛ 4 СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МИСТЕЦТВА ТА ДИЗАЙНУ

Бєлікова Марина Сергіївна	
Формування творчого мислення майбутніх дизайнерів перукарського мистецтва.....	194
Бредіхіна Юлія Леонідівна,	
Туровцева Наталія Миколаївна	
Сучасний дизайн пасхальних композицій в інтер'єрі.....	196
Гупало Юлія Сергіївна	
Формування національної ідеї в графічному дизайні України за роки незалежності (кінець ХХ – початок ХХІ століть).....	200
Глобенко Альона Василівна	
Роль практичних занять у фаховій підготовці художників декоративно-прикладного мистецтва.....	203
Давидова Світлана Вікторівна	
Вплив мистецтва на формування особистості сучасної молоді.....	205
Дерев'янка Наталія Володимирівна	
Формування професійного мислення майбутніх дизайнерів на заняттях з живопису.....	207

Отже, практичні заняття як форма навчального процесу у фаховій підготовці майбутнього художника декоративно-прикладного мистецтва є найголовнішим завданням, що сприятиме створенню ефективного навчання.

Давидова Світлана Вікторівна,
*аспірантка кафедри педагогіки і педагогічної
майстерності МДПУ ім. Б. Хмельницького*

*Науковий керівник –
кандидат педагогічних наук, доцент
Ізбаш С. С.*

ВПЛИВ МИСТЕЦТВА НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

На сучасному етапі розвитку суспільства важливу роль у формуванні особистості відіграє мистецтво, його використання у процесі навчання створює можливості для гармонійного поєднання емоційних і логічних компонентів, розкриття творчого потенціалу молоді.

Як відомо, мистецтво – невід’ємна частина духовної культури людства, завдяки його художньо-образній формі відбувається сильний емоційний вплив на психіку особистості, що сприяє розвитку її активності спрямованої на творення краси в навколишньому світі й на внутрішнє самовдосконалення. Дослідження вчених Л. Виготського, Є. Крупника, О. Леонтьєва, С. Рубінштейна переконливо доводять, що завдяки творам мистецтва відбувається активізація зорових і слухових рецепторів та зміна фізіолого-біологічних ритмів організму. Катарсична реакція, що є також наслідком впливу художніх образів, гармонізує внутрішній світ людини, сприяє встановленню комфортного стану особистості у відносинах зі своїм «Я» [1, с. 99].

Як відомо, кожен вид мистецтва має особливі механізми впливу на особистість; видатний педагог К.Ушинський підкреслював, що для розвитку особистості значення має музика, образотворче мистецтво та природа. Велику увагу педагог приділяв вивченню історії народу, рідної мови, літератури й особливо фольклору. К. Ушинський писав: «З уст народу ллється чудова народна пісня, з якої черпають своє натхнення і поет, і художник, і музикант; чується влучне, глибоке слово, в яке, за допомогою науки і дуже розвиненої думки, вдмуються філолог і філософ та дивуються глибині й істині цього слова» [2, с. 336].

На думку відомого українського педагога Г. Ващенко, для гармонійного виховання молоді необхідні знання з історії письменства, малярства, скульптури, музики, архітектури. «У галузі мистецького виховання мусить перше місце займати виховання смаку і розуміння свого рідного мистецтва, тим більше, що в цій галузі Україна має значні досягнення» [3, с. 187].

Справжнє, високе мистецтво сприяє збільшенню духовно-творчого потенціалу особистості, інтенсифікує творчу інтуїцію і творче мислення, уяву й фантазію особистості внаслідок підйому загального емоційного тону, створення особливого духовного стану.

Сучасний науковець С.Жуков пише, що мистецтво є вираженням абсолютної, еталонної моральної рівноваги як ідеального переживання суб’єкта. Мистецтво підтримує в людині мрію про прекрасне, шляхетне, незвичайне, переконує в тому, що життя саме по собі вже є дивом. Мистецтво – це духовне оздоровлення особистості,

що не може не виховувати і не використовуватися з метою виховання. Воно здатне викликати сумнів, зародити думку, підказати вибір, стимулювати до міркування і дії, запропонувати певний зразок життєвої поведінки [4, с. 67].

Мистецтво відображає дійсність, але не як дзеркало, а інакше, – то перебільшуючи, то зменшуючи, загострюючи суперечності або згладжуючи «гострі кути», сміючись або сумуючи, співчуваючи або засуджуючи. Вирішальну роль у виникненні й розвитку мистецтва, як і людських почуттів та потреб людини, відіграла праця. Заняття цією діяльністю і її плоди – твори мистецтва – сприяють створенню та розвитку людської здатності насолоджуватися, захоплюватися красою й, найголовніше, – учитися, а згодом уміти її цінувати [4, с. 60-61].

Людина у своїй пізнавально-творчій діяльності засвоює насамперед її зміст, пов'язаний з емоційно-оцінним ставленням до життя. І тут роль естетичного виховання є особливо значущою. Адже мистецтво є засобом концентрації того життєвого досвіду людства, що визначається завданнями розвитку морального і творчого потенціалу людей. Тому одна з головних цілей мистецтва полягає в розвитку моральних ідеалів, творчих установок, естетичних емоцій, почуттів людини.

Художник-педагог, науковець О. Коломоєць підкреслює, що саме засобами мистецтва відбувається формування чуттєвої безпосередності у сприйнятті людини як людини та емоційної насиченості. Адже складовою формування особистості є розвиток її естетичної культури, виховання почуттів, ідеалів, естетичного ставлення до навколишнього світу. Естетична культура впливає на збагачення духовності, на закладання моральних засад, що є особливо актуальним для нашого часу. Естетичне сприйняття дійсності залежить від рівня обдарованості індивідуума, від психологічних і життєвих установок, від прагнення до самовдосконалення. Сприйняття естетичних об'єктів, тобто творів мистецтва, є суто індивідуальним процесом, і тут велике значення має емоційна відкритість суб'єкта, бажання знайти відповіді на життєво важливі питання [5, с. 57].

Вираження мистецтвом природи та сутності людини постає засобом виховання «людського у людині». Це «людське у людині» з позицій гуманістичного ідеалу може бути визначене як характеристика цілісної людини, здатної брати діяльну участь у всіх без виключення способах освоєння дійсності: практичному, теоретичному, моральному, художньому. Така участь – це не лише і не стільки здатність переходу людини від одного роду занять до іншого, скільки можливість у кожному неповторному акті свого творчого життєвпрояву діяти (творити) за мірама істини, добра та краси, практично, теоретично, морально й художньо. Адже творчість – це корисне здійснення блага через істину у красі [5, с. 58].

Таким чином можна зробити висновок, що мистецтво має великий вплив на формування особистості людей, зокрема молоді. Підтвердження цієї думки трактується у трудах багатьох видатних педагогів та культурних діячів, що дозволило їм створити унікальні педагогічні теорії й освітні системи. У формуванні особистості молоді саме до мистецтва звертаються сучасні педагоги як до дієвого засобу впливу на свідомість у розвитку високої культури і моралі. Мистецтво є одним із основних чинників у культурному розвитку особистості молоді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Демченко І. І. Вплив образотворчого мистецтва на творчий розвиток учнів початкових класів // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: зб. наук. праць УДПУ ім. Павла Тичини. – К. : Наук. світ. – 2002. – № 2. – С. 99-104.

2. Ушинський К. Д. Вибрані педагогічні твори: у 2-х т. – Т. 2. – Переклади з рос. // Ред. кол. : В. М. Столетов (голова) та ін. – К. : Радянська школа, 1983. – 347 с.
3. Ващенко Г. Вибрані педагогічні твори: у 2 т. – Т. 1. – Дрогобич: Відродження, 1977. – 245 с.
4. Жуков С. М. Сутність мистецтва та духовність: вплив мистецтв на гармонійний розвиток особистості / С. М. Жуков // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. – Серія: Педагогічні науки. – 2008. – Вип. 127. – С. 60-73.
5. Коломієць О. Г. Роль мистецтва в упередженні агресивності особистості // Вісник Черкаського університету. – 2011. – № 210. – С. 54-59.

Дерев'янка Наталія Володимирівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
викладач кафедри дизайну
КВНЗ «Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія» ЗОР

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ЖИВОПИСУ

На сучасному етапі розвитку суспільства визнання пріоритету загальнолюдських та культурних цінностей для реалізації соціальних, економічних та технологічних програм підіймає значення дизайну на новий рівень. Саме тому перед вітчизняною дизайн-освітою постає завдання підготовки дизайнерів нового покоління, які здатні гармонізувати технічну, побутову та естетичну сфери людського буття. У свою чергу рівень професіоналізму майбутніх дизайнерів залежить від сформованості професійного мислення, яке ми визначаємо як проектно-образне.

Аналіз сучасного стану професійної підготовки майбутніх дизайнерів вказує на актуальність проблеми формування професійного проектно-образного мислення на практичних заняттях з живопису. Адже навчальна дисципліна «Живопис», що характеризується більш споглядальним характером та виявляє художні навички студента (вміння «змальовувати» з натури, суб'єктивне бачення кольору), має бути спрямована на формування компонентів професійного дизайнерського мислення, а також на ті професійно-особистісні властивості, які забезпечують активізацію мисленнєвих процесів майбутніх фахівців.

Живопис, як базова дисципліна, окрім розвитку кольорового та просторового бачення та практичних художніх навичок, при правильній організації навчального процесу сприяє розвитку образного та проектного мислення. Причому процес цілеспрямованого розвитку проектно-образного мислення студентів-дизайнерів повинен бути наскрізним, починаючи з першого й до останнього курсів навчання.

Таким чином однією з головних задач ефективної підготовки майбутніх дизайнерів є розробка перспективних методик навчання живопису з урахуванням специфіки дизайн-освіти. У зв'язку з цим необхідно зазначити, що методика викладання живопису для дизайнерів має відрізнитися від програми підготовки художників станкового чи монументального живопису, що базується на вивченні об'ємно-просторових, перспективних та колористичних співставлень. Майбутні дизайнери повинні розвивати аналітичні концептуальні абстрактні риси професійного мислення на заняттях з живопису, а це може відбуватися лише за умов постановки